

Rädda Barnen
Åland

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2019

Mission

Rädda Barnen kämpar för barns rättigheter, i syfte att omedelbart och varaktigt förbättra barns liv överallt i världen.

Vision

Rädda Barnen arbetar för en värld där man respekterar och värdesätter barn, lyssnar till barn och lär av dem, ger barn framtidstro och möjligheter.

Värderingar i vårt arbete

Ansvar

Vi tar ansvar för att använda våra resurser effektivt och för att nå mätbara resultat. Vi hålls till svars gentemot givare, partners och framförallt barn.

Ambition

Vi ställer höga krav på oss själva och på våra kollegor. Vi sätter högt ställda mål och är fast beslutna att förbättra kvaliteten i allt vi gör med och för barn.

Samarbetsvilja

Vi respekterar och värdesätter varandra. Vi tar tillvara vår mångfald och arbetar med partners för att ytterligare stärka vår gemensamma förmåga att göra skillnad för barn i världen.

Kreativitet

Vi är öppna för nya idéer och vågar satsa. Vi välkomnar förändring för att utveckla varaktiga lösningar med och för barn.

Integritet

Vi strävar efter att uppträda på ett ärligt och föredömligt sätt. Vi sätter aldrig vårt anseende på spel. Vi agerar alltid utifrån barnets bästa.

Innehållsförteckning

Förord

1. Organisation
 - 1.1. Medlemmar
 - 1.2. Styrelse
 - 1.3. Personal
 - 1.4. Finansiering
 - 1.5. Insamlingsarbete
 - 1.6. Föreningsinformation och samarbeten
2. Verksamheter på Åland
 - 2.1. Lekterapi
 - 2.2. Föräldrar- och barngruppen "Öppna förskolan"
 - 2.3. Barnens internet
 - 2.4. Barnkonventionsverksamhet
 - 2.5. Utvecklingsarbete inom barnskyddets område
 - 2.6. Utbildning och information
 - 2.7. Bidrag och stöd
3. Internationell verksamhet
 - 3.1. Katastrofbistånd
 - 3.2. Kill- och tjejgrupper i Litauen

Bilagor:

4. Matris
Matris med målsättningar, planerade åtgärder och förverkligande i förhållande till verksamhetsplanen 2019.
5. Rädda Barnens valprogram 2019

Förord

År 2019 var ett jubileumsår för Rädda Barnen både lokalt och globalt. Under året har vi firat att det var 100 år sedan Rädda Barnens grundare Eglantyne Jebb arrangerade det massmöte i maj 1919 i England som blev startskottet för Save the Children Fund – Rädda Barnen. Fyrtio år senare grundades Rädda Barnen på Åland år 1959 och ytterligare trettio år senare antog FN konventionen om barnets rättigheter. I sann barnrättsanda har föreningen haft fokus på det vi anser viktigast – att på olika sätt öka kunskapen om FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen och hur samhället kan gå från ord till handling när det gäller arbetet med att efterleva konventionen.

Jubileumsåret sammanföll med det ”supervalår” som år 2019 också var, med val till Europaparlamentet, riksdagsval och kommunal- och lagtingsval. Det gav föreningen ett unikt tillfälle att följa våra stadgar som uppmanar oss att *främja barns välmåga genom att på olika sätt påverka medborgare, beslutsfattare, företag och myndigheter*. Rädda Barnen är politiskt och religiöst obundna och har barnkonventionen som grund i allt vårt arbete. Vårt uppdrag som barnrättsorganisation i valrörelser är att sätta fokus på barn och barns rättigheter. Under vårens Europaparlamentsval och riksdagsval lyftes barnrättsfrågor på europeisk och riksnivå. Inför kommunal- och lagtingsvalet formulerade föreningen ett eget valprogram i form av en checklista där viktiga barnrättsfrågor listades.

Rädda Barnen på Åland bedriver en mångfacetterad verksamhet. Årets verksamhetsberättelse är ett försök att sammanfatta ett händelserikt år. Den visar på både bredd och djup i det barnrättsarbete som görs av föreningen, ofta i samarbete med fler aktörer för att skapa synergieffekter och långvarig förändring. Tillsammans kan vi göra skillnad för och med barn på Åland och i världen. Du som läser detta är högst troligen en medlem, en samarbetspart, en finansiär eller en person som är extra intresserad av Rädda Barnens verksamhet och vårt barnrättsarbete. Rädda Barnens verksamhet möjliggörs tack vare dig. Det är enskilda individer som i sitt engagemang eller i sitt ämbete tar steg för att skapa ett samhälle som lever upp till barnkonventionens stadganden.

Varmt tack och trevlig läsning!

Rädda Barnen på Åland r.f.

Johanna Lang
Ordförande

Lotta Angergård
vik. verksamhetsledare

1. Organisation

1.1. Medlemmar

Civilsamhället har sin kraft i att enskilda personer kommer samman med andra och tillsammans vill förändra eller förbättra samhället. Hos Rädda Barnen samlas människor som brinner för barns rättigheter. Rädda Barnen verkar tack vare det stöd som medlemmar, frivilliga och olika delar av samhället ger i form av tid, engagemang, kunskap och resurser. Medlemmar är privatpersoner som vill visa sitt stöd för Rädda Barnens arbete.

Rädda Barnen hade vid årsskiftet 344 betalande medlemmar, vilket är en ökning med 80 personer gentemot år 2018. Av de betalande medlemmarna är 252 kvinnor och 92 män och av dessa är 72 betalande ungdomsmedlemmar (50 flickor och 22 pojkar) under 29 år.

1.2. Styrelse

I Rädda Barnens styrelse sitter personer med ett engagemang i barnrättsfrågor. Föreningen har en uttalad målsättning att styrelsen ska vara jämställd och ha en bredd när det gäller exempelvis geografisk hemvist, yrkeskompetens, kunskapsområden och ålder. Genom en bred kompetensbas, mångfald och nätverk har vi större möjligheter att föreningens arbete når brett i det åländska samhället. Föreningen har arbetat aktivt sedan år 2014 med att involvera rättighetsbärarna, dvs personer under 18 år, i styrelsearbetet och har sedan år 2015 två platser i styrelsen vikta för ungdomsrepresentanter (15–17 år).

Ledamöter 2019

Ordförande Johanna Lang,

Vice ordförande Maria Törnqvist.

Ordinarie ledamöter: Camilla Wiklund, Henrik Löthman, Jan-Erik Rask, Janette Ekström, Johanna Sporre Karlsson, Sven Sjöberg och Vilija Smeds.

Suppleanter: Bo Nygård, Moa de Haas, Sara Karlman och Solveig Tikander.

Ungdomsrepresentanter: Julia Byholm och Siri Moberg.

Styrelsen har sammanträtt nio gånger och genomsnittsnärvaron vid mötena har varit knappt elva ledamöter (variation mellan 9-13 personer). Valberedningen för valet av styrelse inför år 2020 var Petra Brunila, Marcus Koskinen. Guðrun Gudmundsen. Föreningens revisorer för verksamhetsåret är Magnus Lundberg GR och Sofia Sundell (verksamhetsgranskare). Suppleanter Erika Sjölund GR och Sixten Söderström GR.

Höst- och vårmöte

Föreningens vårmöte gästades av Therése Jarland, grundare och utvecklingschef på den svenska barnrättsorganisationen Maskrosbarn. Värmötet inleddes med stadgeegliga ärenden och därefter berättade Janina Björni om Rädda Barnens arbete med barn som anhöriga och Therese höll en föreläsning med rubriken *Hur är det för barn att ha en sjuk förälder?* Värmötet och föreläsningen var öppet för alla.

Vid höstmötet avhandlades stadgeenliga ärenden och sedan höll Tanja Rönnberg en föreläsning utgående från Rädda Barnens arbete med barnens internet.

Efter det berättade Simon Sjöstrand om hans och Gary Williams insamlingsinitiativ #allforthekids där de bestämt sig för att springa varje dag under år 2019 för att samla in pengar för att säkra barns rätt till idrott. De insprungna medlen har kanaliserats till barn på Åland via Rädda Barnens barnfond. Med inspiration från den löparglädje som Simon delade med sig av gav sig ett gäng höstmötesdeltagare ut på en barnrättsrunda.

1.3 Personal

Verksamheten år 2019 omfattade 5,8 tjänster: verksamhetsledare (100 procent), lekterapeut (80 procent), ledare vid Öppna Förskolan (58 procent), ansvarig för barnens internet (80 procent), ansvarig för barnkonventionsarbete (100 procent), ansvarig för utveckling inom barnskyddets område (100 procent) samt information- och kansliansvarig (60 procent) samt en timanställd städare. Under året har information- och kansliansvarig delvis varit en köptjänst. Föreningen har även haft en projektledare anställd på 60 procent under sex månader för Intergration Öppna förskolan.

För sjätte året i rad anställde föreningen även sex ungdomar för en månads sommarjobb som barnkonventionspiloter (80 procent). Föreningen anlitade även en studerande som sysselsättande resurs vid lekterapi under sommaren (en månad).

Ordinarie verksamhetsledare Janina Björni har varit tjänstledig under år 2019 för att leda utvecklingsarbetet inom barnskyddets område. Under året har hon fortsättningsvis vikarierats av Lotta Angergård.

Personalen 2019:
Lotta Angergård,
Jonna Varsa, Tanja Rönnberg,
Janina Björni, Kristine Dzene
, Sofia Enholm, Lina Nordqvist,
Linda Ehn. Ej på bild:
Julia Liewendahl och Eivor Jacobsson.

1.4 Finansiering

Penningautomatmedel

Rädda Barnen på Ålands verksamhet är i huvudsak finansierad med penningautomatmedel (PAF-bidrag) som söks på årlig bas. För år 2019 beviljades föreningen ett anslag på 249 345 €, för den ordinarie verksamheten (administration, lekterapi, öppna förskolan, barnkonventionsarbete, barnens internet och utbildning och information). På g a vakanser tidigare år fanns ytterligare Paf-medel som täckte föreningens ordinarie verksamhet. Från år 2019 är utvecklingsarbete inom barnskyddets område en del av föreningens ordinarie verksamhet men stödet från Paf räckte inte till hela verksamheten utan föreningen bekostade delar av denna med egna medel. År 2018 beviljades Rädda Barnen stöd för ett integrationsprojekt för Öppna förskolan. Projektet genomfördes under år 2019.

Övrig finansiering

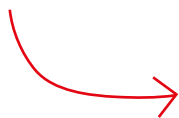
Sedan år 2015 är den finlandssvenska stiftelsen Bensow en ny finansiär för Rädda Barnen på Åland. Stiftelsen beviljade 200 000 € fördelat på fyra år för främjande av familjehemsverksamhet med fokus på svenskspråkiga barn. Stödet har möjliggjort en kontinuitet i arbetet som varit mycket värdefullt. År 2019 beviljades stöd för ytterligare fyra år för fortsatt arbete med de mest utsatta barnen på Åland och i Svenskfinland. Rädda Barnen ansöker årligen om föreningsbidrag från Mariehamns stad. År 2019 erhöll föreningen 999,55 €.

Övrig finansiering inkluderar medlems- och deltagaravgifter, hyres-, räntor och dividendintäkter samt donationer till föreningen och för specifika verksamheter. I slutet av år 2018 mottogs ett arv av Björn Danielsson i form av en fastighet. Under året har försäljning genomförts och omvandlats till 53 318,83 €.

1.5 Insamlingsarbete

Under året har medel inkommit till stödverksamheten på Åland och i världen genom försäljning av gratulationskort, kondoleanser och via öronmärkta inbetalningar. Inför julen tog Lina Nordqvist fram föreningens julgåvokort och Lina illustrerade även föreningens julklapp – postern Tillsammans för barns rättigheter. Julgåvokorten och postern gav intäkter både till barnfonden och till katastroffonden. För tredje året var det också möjligt att köpa julgåvokort direkt på Rädda Barnens hemsida.

**NYTT FÖR I ÅR ÄR
MÖJLIGHETEN ATT KÖPA
KONDOLENAS OCH ANDRA
GÅVOKORT PÅ HEMSIDAN.**

Fortsättningsvis har ungefär 100 månadsgivare valt att varje månad betala in en varierande summa till föreningens verksamhet. Dessa inbetalningar utgör en viktig intäktskälla framför allt till den internationella verksamheten, men det finns även givare som genom månadsinbetalningar ger stöd till barnfonden. Öronmärkta bidrag och insamlade medel går oavkortat till ändamålen.

1.6 Föreningsinformation och samarbeten

Information om föreningens verksamhet är viktigt för att tydligt visa vad olika bidragsgivares medel går till och vilka verksamheter som Rädda Barnen bedriver. Det är även en källa till inspiration för mottagaren att aktivt bedriva barnrättsarbete.

Sociala medier är den viktigaste kanalen för information för föreningen. Rädda Barnens hemsida, Facebooksida och Instagram uppdateras regelbundet. Följarna och aktiviteten ökar. Ett resultat av det ökade arbetet av och med rättighetsbärarna är att föreningen sedan år 2017 har Snapchat. Kontakten till föreningens medlemmar och månadsgivare har även i år skett traditionsenligt med medlems- och månadsgivarbrev vår och höst. Breven innehåller aktualiteter och information om verksamheten. I november 2015 lanserades även ett digitalt nyhetsbrev som är öppet för alla att prenumerera på.

Samarbeten och samverkan med andra organisationer och parter är en viktig del i föreningens verksamhet, vilket kan ses i anslutning till respektive verksamhetsområde i denna verksamhetsberättelse. Föreningen är medlem i ABF Åland som arbetar aktivt för att få föreningar att samarbeta.

Rädda Barnen har ställt sig bakom Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland. I arbetet med att ställa om Åland har föreningen varit en aktiv aktör både i föreningens egna arbete men också i det arbete som sker i nätverket Bärkraft. Rädda Barnen är även medlem i föreningen bärkraft.ax Åland r.f. Under året valdes Lotta Angergård till bollplank för mål 1 och mål 2 i arbetsgrupp för koordinering och rapportering.

2. Verksamheter & projekt på Åland

2.1 Lekterapi

Lekterapi är ett väldokumenterat redskap som bevisligen minskar rädslan inför operationer och undersökningar samt främjar tillfrisknandet hos barn. Rädda Barnen på Åland har sedan 1970-talet en lekterapeut som arbetar vid Ålands centralsjukhus. Verksamheten har under årens lopp utvecklats till att omfatta både förberedande och bearbetande lekterapi förutom inslag av lek och sysselsättning.

Samarbete för barnets bästa

När ett barn kommer till lekterapin på remiss från läkare eller rådgivningspersonal, träffar lekterapeuten barnet och familjen för att göra en bedömning av behovet och gör därefter upp en plan för hur en på bästa sätt kan hjälpa barnet. Varje enskilt möte ger upphov till olika arbetssätt och metoder. Lekterapin arbetar i nära samarbete med de berörda instanser där barnets vård sedan ska fortgå. Sköterskor, läkare, hälsovårdare, laboratoriet, röntgenavdelningen, öron-näsa-halskliniken, ögonkliniken och operationsavdelningen, tandvården samt ibland även onkologiska är enheter inom ÅHS som lekterapin samarbetar med för att göra det bästa för barnen. På barn och ungdomskliniken har lekterapeuten ett nära och välfungerande samarbete med en av barnsjuksköterskorna på avdelningen gällande barn som är stickrädda samt sjukvårdsrädda. Hon är med lekterapeuten under delar av terapin och träffar barnet och familjen under förberedelse/bearbetningstiden vilket gör att barnen får lära känna och få förtroende för henne som vårdare. Detta skapar trygghet som är ett bra recept till framgång från rädsla till mod. Även på barn- och ungdomsmottagningen har man nu ett tätt samarbete med vårdpersonalen angående barn med speciella behov inom sjukvården för att de ska få bästa möjliga upplevelse från sina sjukhusbesök.

Lekterapeuten ingår även i ett "Ät-team" tillsammans med läkare, sjuksköterskor, talterapeut samt dietister. Teamet arbetar med barn som av olika orsaker har ätsvårigheter från tidig ålder. Lekterapeuten medverkar som pedagog i planeringen inför barnens vård och deltar i behandling både på sjukhuset men även vid dagis- och hembesök.

Utvecklande av pedagogiskt material

Ett ständigt pågående arbete för lekterapeuten är att tillverka och förnya material som används vid förberedelser. Då vården och vårdsituationer förändras och utvecklas tillverkas nytt material kontinuerligt för att varje barn ska kunna förberedas på bästa sätt. I år har ÅHS i stor utsträckning använt sig av bildstödkomplement till alla olika vårdsituationer både i kallelser som skickas hem till familjerna men även i den direkta vården.

Lekterapeuten tillsammans med vårdpersonal tillverkar och använder bildstöd för att förtydliga sitt arbete så att såväl barn med kommunikationssvårigheter samt barn och familjer med annat hemspråk ska ha lättare att förstå och bli trygga i vad som händer i vården.

Lekpaviljongen

Utelekplatsen stod äntligen klar för invigning i augusti 2019. Nu har vi helt nya möjligheter till utelek och frisk luft som är en stor och viktig del av barns välbefinnande även inom sjukvården. Lekplatsen är anpassad för olika åldrar och funktionsvariationer.

Lekterapeuten arbetar tillsammans med två sjuksköterskor med att slutföra planen med en inomhusmiljö som bjuder på en upplevelse av djur och natur. En lokal konstnär är anlitad för att måla i temat till vårdrummen på avdelning och beräknas vara klart under våren 2020. Tanken är att skapa en naturtrogen och intressant "tematråd" som startar på mottagningen och kan följas hela vägen till in till avdelningen.

Många besökare

Under året har lekterapeuten haft runt 300 inbokade besök för förberedelse eller bearbetning. Förutom dessa besök träffar lekterapeuten ineliggande barn och deras syskon vid behov. Dagligen besöker uppemot 25 barn sköterske- och läkarmottagningen och dessa barn kommer och går i lekpaviljongen under dagen för pyssel, lek och spel. Linda Ehn har under året arbetat 80 procent som lekterapeut. Under sommaren bemannades lekterapin av studerande Julia Liewendahl som sysselsättande resurs.

” JAG HADE INGEN ANING OM ATT MAN KUNDE HA SÅ HÄR ROLIGT PÅ SJUKHUSET, JAG VILL NÄSTAN INTE ÅKA HÄRIFRÅN.

- Tonåring som skulle göra en undersökning och spendera hela dagen med kanyl och provtagningar.

2.2 Föräldrar och barngrupppen ”Öppna förskolan”

Föräldra- och barngruppen ”Öppna förskolan” är en samlingspunkt för barn och föräldrar som är hemma på dagarna. Barnen träffar andra barn för att leka och föräldrarna träffar andra vuxna. Här kan man samlas och umgås och ingen föränmälan behövs. Verksamheten består av pyssel, sång och social närvaro, under ledning av öppna förskolans ledare Gunilla Ekqvist som arbetar 60 procent av heltid. Deltagarna kan komma när de vill mellan 9.30-12.30 på vardagar. Majoriteten av de som besöker verksamheten är barn under 3 år, men äldre barn är också välkomna.

Välbefinnande och nätverk

Verksamheten har som syfte att värna om småbarnsföräldrars psykiska välbefinnande och erbjuda föräldrarna ett forum för vuxenkontakt. Barnen gagnas både i och med kontakten till andra barn samt genom att föräldrarna kan utbyta erfarenhet och idéer och på så sätt utvecklas i föräldrarollen. Öppna förskolan kompletterar kommunens barnomsorg genom att den huvudsakligen baseras på att föräldrarna ansvarar för sitt eget barn och hela tiden är närvarande.

Öppna förskolans verksamhet har under året strävat att följa skolåret, med vissa undantag, och har haft uppehåll under jul- och sommarledigheterna. Höstterminen inleddes i mitten av augusti med några veckors utomhusverksamhet i lekparken på Ljungvägen. Därefter har vi haft inomhusverksamhet i lokalen på Norragatan 24, tisdagar, onsdagar och torsdagar och utevistelse måndagar och fredagar. Under december, januari och februari har vi haft enbart inomhusverksamhet.

Deltagare

Under år 2019 betalade 58 familjer deltagaravgift (detta kan jämföras med 75 familjer under år 2018 och 87 familjer år 2017). Under året har nya rutiner kring deltagaravgiften införts och betalningssystemet bytts vilket kan ha påverkat antalet betalda deltagaravgifter. Det är även möjligt för avgiftsfritt deltagande om behov finns. I medeltal deltog 10 barn per dag i verksamheten, vilket är samma siffra som år 2018. Detta jämfört med drygt åtta år 2017 och 14 barn år 2016. Av dessa var i snitt knappt 5 flickor och knappt 5 pojkar.

Information om verksamheten sprids sedan år 2014 även på engelska. Arbetet med att inkludera fler inflyttade familjer i verksamheten har varit prioriterat under året och Kristine Dzene har ansvarat för projekt Integration Öppna förskolan för att öka mångfalden bland besökarna på Öppna förskolan.

Projekt Integration Öppna förskolan

Tack vare de extra personalresurser som projektstödet från Paf möjliggjort har föreningen under år 2019 ökat mångfalden bland besökarna på Öppna förskolan. Förhoppningsvis ger arbetet långsiktig effekt då tidigare utvärderingar visar att det vanligaste sättet för föräldrar att få information om Öppna förskolan är via en annan förälder. Förhoppningen är att informationen sprids vidare i nya sammanhang. Projektet har visat på vinsten med att ha extra resurser för att informera och organisera så att fler kan delta. En annan del i projektet var att se hur Rädda Barnen utgående från Öppna förskolan, dess lokal och dess nätverk kan användas på ytterligare sätt. Detta, och en övergripande bild av integrationsprojektet, finns i en separat rapport. De förslag och idéer som nämns i rapporten riktar sig till alla aktörer som känner sig manade och inspirerade att arbeta vidare med integration på Åland.

”

**FÖR MIG VAR DET EXTRA VIKTIGT ATT KOMMA UT I SAMHÄLLET
EFTERSOM JAG BÖRJADE GLÖMMA BORT SVENSKA SPRÅKET
UNDER TIDEN JAG VAR MAMMALEDIG. JAG BLEV VÄLDIGT GLAD
NÄR JAG FICK INFORMATION OM VERKSAMHETEN. FÖRUT
KÄNDE JAG MIG VÄLDIGT ENSAM OCH HADE ÅNGEST MEN
NU ÄR DET BÄTTRE NÄR JAG HAR BLIVIT KOMPIS MED
ANDRA MAMMOR.**

- Besökare på Öppna förskolan.

Foto: Siri Linden

2.3 Barnens internet

Åländska barns internet- och medieanvändning är övervägande positiv och det är få barn som råkar illa ut. För att upprätthålla en trygg och sund internet- och medieanvändning krävs att både barn och vuxna får tillgång till aktuell information samt de verktyg och strategier som behövs för att vara aktiva medborgare i vårt digitala samhälle. Barnens internet erbjuder fortsättningsvis en omfattande uppsökande verksamhet, vars huvudsyfte är att förmedla information, kunskap och föra dialog med barn och vuxna. Personal i verksamheten har varit anställt på 80 procent av heltid, ansvarig för verksamheten är Tanja Rönnberg.

Skolbesök och föreläsningar

Barnens internet har under året 2019 erbjudit alla åländska grundskolor lektioner (främst till årskurserna 2, 4 och 6) om sund och säker internet- och medieanvändning. Uppföljning har gjorts i de klasser som tidigare har haft besök av Barnens internet men även nya klasser har fått information och möjlighet att diskutera frågor och göra sin röst hörd rörande barns digitala vardag.

Verksamheten har under 2019 hållt regelbundna lektioner och besökt fjorton av landskapets skolor; sammanlagt har verksamheten mött 1411 åländska barn. Lektionerna för elever i årskurs 2, 4 och 6 har behandlat etik och moral, normalisering, hur kommunikation med bilder påverkar barn samt barns rättigheter. För elever i högstadiet har lektionerna behandlat lagstiftning och internet samt barns rättigheter.

Verksamheten har under 2019 föreläst på föräldramöten i skolor och på daghem. Under året besökte verksamheten fem lågstadieskolor och höll sju föreläsningar för vårdnadshavare och vuxna (sammanlagt 257 deltagare). Verksamheten besökte även daghem och höll föreläsningar för vårdnadshavare och vuxna (sammanlagt 89 deltagare). Föreläsningarna för vårdnadshavare/vuxna har behandlat barns digitala vardag (bl.a. digitalt spelande, sociala medier, trygghet och utsatthet på internet, hälsa och sömn) och hur vårdnadshavare/vuxna kan bli mer delaktiga i barns digitala liv för ökad trygghet. Under samtliga föreläsningar har verksamheten även förmedlat åländska barns röster och önskemål till vuxna gällande barns digitala vardag.

DET ÄR ROLIGT NÄR FAMILJEN SPELAR TILLSAMMANS

- Barn årskurs 2

Utöver föreläsningarna och lektionerna har Barnens internet även uppdaterat Rädda Barnens på Ålands hemsida och upprätthållit aktuell information och rapporter. Detta i ett led att ytterligare ge barn och vuxna verktyg för att känna sig trygga i deras internetvanor och medieanvändning.

Nätverk och samarbeten

Under året har verksamheten samarbetat med olika aktörer på Åland. Samarbetena har utmynnat i föreläsningar som fokuserat på att trygga vardagen för fler barn.

- Barnens internet har samarbetat med Brottsofferjouren på Åland genom utbyte av information samt skriftligt och digitalt material som har använts under lektioner i grundskolorna.
- Fältarna i Mariehamns stad och Barnens internet har samarbetat genom projektet #prataomporr med målet att fler vuxna skall prata med barn och få insyn i pornografins påverkan på barn utgående från artikel 34 i Barnkonventionen.

Barns expertis

I arbetet att aktivt inkludera och tillvarata barns expertis har verksamheten Barnens internet kontinuerligt fört dialog med åländska barn gällande deras digitala vardag. Barnen har delat med sig av sina erfarenheter och kunskaper om internet- och medieanvändning under samtliga lektioner. Informationen har vidareförmedlats till vårdnadshavare, skolpersonal, politiker och andra viktiga vuxna. På så vis kan informationen bidra till att öka kunskapen om barns digitala vardag för både vårdnadshavare och professionella som möter barn.

Enskilt stöd

Verksamheten har under året erbjudit enskilt stöd för barn och vuxna i frågor som berör barns internet- och medieanvändning samt trakasserier online. Sammanlagt sex enskilda stödinsatser har gjorts, varav fem hjälpsökande var vuxna och en person minderårig.

Övriga nämnvärda aktiviteter

Verksamheten har arrangerat en workshop, Lugnt hemma, för att stödja vuxna och barn vid problematiska känsloutbrott kopplade till barns digitala vardag. I workshopen deltog 10 personer.

2.4 Barnkonventionsverksamhet

I barnkonventionsverksamheten når Rädda Barnen ut till olika aktörer och på fler nivåer i det åländska samhället. Arbetet med att främja barns mänskliga rättigheter handlar om att stärka barnen själva och de runt omkring barn. Det handlar också om att öka kännedomen och kunskapen om barnkonventionen hos beslutsfattare och tjänstemän som har skyldighet att se till att rättigheterna blir verklighet. Föreningens barnkonventionsansvariga Jonna Varsa är anställd på heltid.

Utbildningen Barnkonventionen i praktiken

Tillsammans med Mariehamns stad arrangerades i januari en utbildning för stadens personal och förtroendevalda. Utbildningen hölls både dagtid och kvällstid för att säkerställa allas möjlighet att delta. Utbildningens syfte var att skapa en förståelse för hur barnkonventionen kan praktiseras i den egna verksamheten, samtidigt som den gav en inblick i historien bakom barnkonventionen och hur konventionen är uppbyggd. Målet var att ge deltagarna både kunskap om barnkonventionens bokstavliga innehåll och om den anda som barnkonventionen har som syfte att förmedla. Begreppen barnperspektiv, barnrättsperspektiv och barnets bästa diskuterades särskilt. Barnkonventionsansvarig presenterade Rädda Barnens material för barnkonsekvensanalys, t.ex. barnchecklista samt berättade om möjligheten till handledning vid genomförandet av barnkonsekvensanalys. Huvudföreläsare var Marie Lundin Karphammar, administrativ chef på barn- och utbildningsförvaltningen och Ewa Kristensson, barn- och utbildningschef, från Simrishamns kommun, en kommun som i flera år systematiskt arbetat med att implementera barnkonventionen.

Barnkonventionens jubileumsår 2019

Under hela jubileumsåret har barnkonventionen och dess artiklar varit i fokus. Ambitionen har varit att öka kunskapen om barnkonventionen och barns rättigheter. Rädda Barnen har arrangerat föreläsningar och andra aktiviteter med konventionen i fokus samt delat material, information och metodinspiration. Under året har de 41 sakartiklar som finns i konventionen presenterats på Rädda Barnens sociala medier. Filmer och annat material om artiklarna har skapats i samarbete med olika aktörer på Åland. I anslutning till barnkonventionens dag firade föreningen jubileumsåret med ett Barnrättskalas på Mariehamns stadsbibliotek lördagen den 23 november med olika aktiviteter där barn och vuxna kunde leka, lära och uppleva barns rättigheter tillsammans. Här fanns bland annat rättighetspyramider, pysselbord, delaktighetsövningar och lekar.

Valår

Barnkonventionsansvarig hade en aktiv roll i arbetet med föreningens valprogram (se bilaga). Programmet togs fram i en process där rättighetsbärare, medlemmar, personal och styrelse deltog. En viktig del i arbetet var att ta in barn och ungas perspektiv. Barnkonventionsansvarig höll i frukostsamtalet på temat strategisk barnpolitik där fokus var på ungas delaktighet.

Ungdomsarbete och stärkande av rättighetsbärarna

En del av barnkonventionsansvarigas uppdrag är även att stärka rättighetsbärarna. Detta sker i varierande form och här är föreningen en möjliggörare, en katalysator eller en inspiratör för barn och unga att känna till sina egna rättigheter och använda sig av dem. Möjligheten för fler unga att representera Rädda Barnen och ge inspel i den offentliga diskussionen har givits under året.

Ungdomsgruppen har för tredje året i rad skapat en "safe zone" i anslutning till Rockoff. Tillsammans med vuxna i föreningen har de bidragit till en tryggare festivalstämning genom att skapa en mötesplats för, av och med unga. Två ungdomar medverkade vid årets Kastelholmssamtal på tema Demokrati, deltagande och det civila samhällets roll.

Under året hade föreningen en praktikant från yrkesgymnasiet och två praoelever från högstadieskolor som jobbade med att skapa informationsmaterial om barnkonventionen och med att planera barnrättskalas. Även i år deltog Rädda Barnen i Prideparaden med stor uppslutning.

Barnkonventionsansvarig har representerat Åland vid Nabo Nordic Youth Summit som var ett uppföljningsmöte av Nordiska ministerrådets projekt Nabo. Temat var hur förbättra ungas sociala inkludering i Norden.

Under 2019 började Rädda Barnen tillsammans med Ålands Ombudsmannamyndighet ett nordiskt påverkansprojekt om barn och ungas delaktighet.

Under hösten har 13 ungdomar i åldern 12–17 år från stad, landsbygd och skärgård träffats och arbetat fram rekommendationer till beslutsfattare om hur Åland kan bli den bästa platsen i världen för barn och unga att växa upp i. I januari 2020 reser tio unga från gruppen till Köpenhamn för att delta i nordiskt barnforum.

Rädda Barnens Ungdomskaffe

Under år 2016 valde Rädda Barnen på initiativ av det årets barnkonventionspiloter att starta "Rädda Barnens Ungdomskaffe", en satsning som har gjort att det nu finns en kärna av aktiva ungdomar i föreningen. Ungdomskaffet arrangeras en gång i månaden under ledning av ett värddpar där unga själva är med och bestämmer temat. Under år 2019 har kaffet haft flera intressanta föreläsare och teman. Ett axplock av dessa teman är EU och unga, spiritualitet bland ungdomar, normer samt utbildning.

Inför riksdagsval på våren samt inför lagting- och kommunalval på hösten ordnades "valkaffen", som gästades av politiska kandidater. Upplägget har varit omtyckt bland ungdomarna och valkaffen har varit speciellt välbesökta.

”

NÄRVARADE IGÅR KVÄLL PÅ RÄDDA BARNENS VALKAFFE. HELT KLART DEN BÄSTA TILLSTÄLLNINGEN JAG VARIT PÅ HITTILLS I VALRÖRELSEN.

- Christian Wikström, lagtingskandidat för Obunden Samling.

Rädda Barnen arrangerade också ett hörande för ungdomar om ny grundskolelag som gästades av lagtingets lag- och kulturutskott. Upplägget hade Ungdomskaffe som modell för mötet.

Unga arbetar för en hållbar värld

I februari ordnade Rädda Barnen, SKUNK och Ålands Natur och Miljö tillsammans med aktiva ungdomar ett klimatläger för 18 åländska ungdomar mellan 13–18 år. Lägerhelgen var en blandning av föreläsningar, dramatiseringövnigar, workshops och roliga aktiviteter. På lägret medverkade fyra experter från både fasta Finland och Sverige. På lägret formades startskottet för det som nu är UMÅ, Ungdomarnas miljörörelse på Åland. Rädda Barnen deltog också i SKUNKs läger "Camp for future" i oktober och samarbetade med att ordna ett rollspel kring FN:s klimatomöte samt prata om klimatförändringens koppling till barns och flickornas rättigheter.

Rädda Barnen-utbildare i barns rättigheter

I april ordnades tvådagarsutbildningen ”Grundkurs för barnrättskämpar”. Utbildningen var för unga som ville lära sig mer om barns rättigheter och i sin tur ha möjlighet att utbilda andra unga, barn och även vuxna i barns rättigheter. Sex nya unga Rädda Barnen-utbildare deltog och under hösten höll tre av dessa workshops och utbildningar om barns rättigheter till barn på ungdomskvällar, på Rädda Barnens barnrättskalas, på SKUNKs läger och till deltagare i det nordiska påverkansprojekt.

Rädda Barnens Barnkonventionspiloter 2019

För sjätte gången anställde Rädda Barnen sex ungdomar för att sommarjobba i föreningen. Årets barnkonventionspiloter var Alma Ölander, Costin Moise, Joud Azar, Sean Salwathura, Maja Hallbäck och Oscar Näslund som under perioden 9 juni-5 juli arbetade med att på olika sätt sprida information om barnkonventionen. Barnkonventionspiloterna jobbade med många olika projekt där en del av programmet var planerat på förhand, men piloterna hade till stor del möjligheten att själva skapa sina arbetsprojekt enligt eget intresse. Piloterna gjorde till exempel en ”take over” på Nya Åland och på Ålands Radio, träffade åländska beslutsfattare och arrangerade aktiviteter om barns rättigheter för ungdomar, planerade och höll en workshop för beslutsfattare på Alandica Debatt och deltog i landskapsregeringens demokratifest den 9 juni. För femte året genomfördes workshops om barnkonventionen och normkritik som en del av rekryteringsprocessen och för att möjliggöra för fler unga att stärka medvetandet om sina rättigheter. Rädda Barnens unga utbildare höll workshops för totalt 45 ungdomar mellan 14-17 år.

Skolbesök

Verksamhetsansvarig har besökt skolor på Åland för att informera om möjligheten till engagemang i föreningen och för att rekrytera Barnkonventionspiloter. På inbjudan har även föredrag om barnkonventionen hållits för högstadielärover och studerande vid yrkesgymnasiet.

2.5 Utvecklingsarbete inom barnskyddets områden

Rädda Barnens utvecklingsarbete inom barnskyddet har genomförts inom två arbetsområden "Utvecklingsarbete inom barnskyddets område" och "Främjande av familjehemsverksamhet". Dessa har sedan år 2015 kompletterat varandra och givit ökade möjligheter till ett långsiktigt arbete för socialt utsatta barn. Arbetet inom familjevården möjliggörs via finansiering av stiftelsen Bensow. Utvecklingsarbetet inom barnskyddets område finansieras av Rädda Barnens egna medel och delvis av Paf-medel. Janina Björni har varit ansvarig för verksamheten och delar sin heltidstjänst mellan de två arbetsområdena.

2.5.1 Utvecklingsarbete inom barnskyddet

Projektets övergripande målsättning har varit att göra det utsatta barnets perspektiv synligt, främja barnets rättigheter och öka barnets delaktighet. Syfte har varit att komplettera de offentliga resurserna genom att se utvecklingsmöjligheter för frågor som kan bidra till att förbättra utsatta barns situation och som berör hela landskapet.

Barns rätt som anhöriga

Rädda Barnen har under verksamhetsåret 2019 inlett ett tidigare planerat samarbete med ÅHS för att barn vars viktiga vuxna (i första hand föräldrar eller annan som har hand om barnet) är sjuka ska få det stöd de behöver och har rätt till. Anhöriga barns utsatthet och behov av stöd ser olika ut beroende på många faktorer; men barn vars föräldrar har en psykisk sjukdom eller funktionsnedsättning, en allvarlig fysisk sjukdom eller skada, är missbrukare av alkohol eller annat beroendeframkallande medel eller plötsligt dör är i särskilt utsatt situation. Det förebyggande arbetet har inletts tillsammans med onkologiska mottagningen och med avdelningen för palliativ vård. Arbetet utgår ifrån barnkonventionen, Hälso- och sjukvårdslagen och Barnskyddslagen och kommer att fortsätta under år 2020.

En viktig del av arbetet med de anhöriga barnen är verksamheter som riktar sig direkt till barnen själva. Ett betydelsefullt stöd och en förebyggande insats för barn som lever i utsatta livssituationer är möjligheten att träffa andra barn med liknande erfarenheter. Upplevelsen att man inte är ensam och att få bekräftelse på att man som barn inte bär ansvar för sina föräldrar kan vara avgörande för ett barn på kort och lång sikt. Tillsammans med österbottniska USM r.f. och Folkhälsan på Åland arrangerade vi sommaren 2019, för tredje gången, ett läger ("SE MEJ") på Åland för barn som har missbruk eller psykisk ohälsa i familjen. Rädda Barnen har haft ansvaret för administration och rekrytering på Åland. De tio åländska platserna fylldes liksom ifjol snabbt med deltagare i åldern 10-16 år. I år kunde vi tack vare stöd från Odd Fellows barnfond bidra med roliga upplevelser och mer personal till lägret än tidigare (två ledare, en köksansvarig och en högskolepraktikant).

Hösten 2019 kunde vi äntligen också starta en grupp för barn med erfarenhet av missbruk eller psykisk sjukdom i familjen. Antalet deltagare begränsades till sex barn i åldern 12-13 år. Formen för verksamheten har varit helgträffar med övernattnings. Syftet har varit att erbjuda deltagarna möjlighet att träffa andra barn i liknande situation och få ny kunskap, men också att skapa goda gemensamma erfarenheter och minnen.

Förutom den rent konkreta verksamheten har spridningen av information om lägret och gruppen ett viktigt syfte: Att sänka trösklarna i samhället för att prata om anhöriga barns situation och barnets rätt till stöd.

Oro för ett barn

Alla barn har rätt till en trygg uppväxt och ett särskilt skydd.

För att öka kunskapen om barns utsatthet och om barnskyddets arbete samt bidra till att sänka tröskeln för kontakt till barnskyddet har projektet fortsatt göra ett informationsarbete kring anmälningsplikt, barnskyddets roll och syfte då detta efterfrågats. Under år 2019 har föreläsningar hållits på Rädda Barnens vårmöte, Rädda Barnens Barnkonventionspiloter, föräldrar och skolpersonal på Kökar skola, studerande på Högskolan Åland (anhöriga barn) samt en öppen föreläsning för allmänheten. Projektansvariga har också deltagit i Rädda Barnens valarbete och ansvarat för valfrukost om barnskyddet.

Barnets rätt till delaktighet

Projektansvariga har följt utvecklingen och engagerat sig i frågor som rör intressebevakning för barn. Enligt Barnkonventionen har alla barn rätt att vara delaktiga i ärenden som rör dem själva. Det betyder att, utifrån barnets utvecklingsnivå, ska barnet få information det kan förstå och barnets åsikter ska lyftas fram och beaktas. I de fall när barnets vårdnadshavare, oftast föräldrar, inte kan vara den som neutralt för fram barnets åsikt (ensam eller tillsammans med barnet) har barn som är barnskyddsklienter eller misstänkt brottsoffer rätt till en annan vuxen som för deras talan, en annan intressebevakare.

Tidigt stöd och frivilliga som mår bra

När barnet är klient inom barnskyddet är stödperson och stödfamilj en betydelsefull frivillig stödåtgärd. För att bidra till att stärka och utveckla den viktiga stödverksamheten, har Rädda Barnen på uppdrag av kommunerna ordnat en kurs för stödpersoner och stödfamiljer hösten 2019. Kursen hade 21 deltagare. Stödpersoner och stödfamiljer har också haft möjlighet att delta i Rädda Barnens nätverksträffar inom familjevårdsprojektet.

2.5.2 Främjande av familjehemsverksamhet

Barn som av olika anledningar inte kan bo hemma, som tillfälligt eller varaktigt berövats sin familjemiljö eller som för sitt eget bästa inte kan tillåtas stanna kvar, har enligt barnkonventionen *"rätt till särskilt skydd och bistånd från statens sida"*. Staten ska säkerställa alternativ omvårdnad för dessa barn och enligt vår nationella lagstiftning är det i första hand att barnet får bo i ett familjehem. Ett familjehem är ett "vanligt" hem som fått förberedelse för att kunna förstå barnets särskilda situation och utvärdera sin egen förmåga att stöda barnet. Familjehem kallas också fosterhem. Att familjevården verkställs på ett kvalitativt sätt och att det finns tillgängliga familjehem är myndigheternas ansvar gentemot barnen.

Sedan år 2015 gör Rädda Barnen med stöd av stiftelsen Bensow en fördjupad satsning på att utveckla och implementera åtgärder som bidrar till en mer kvalitativ och långsiktigt hållbar familjehemsverksamhet på Åland. Projektet har fokus kunskapsutbyte på svenska och samarbete sker även med andra aktörer utanför Åland

Utbildning – en förutsättning för hållbar utveckling

Rädda Barnen har genom projektet slutit avtal med samtliga 16 kommuner på Åland om utbildning och stöd inom barnskyddet. Rädda Barnen har under våren 2019 inom avtalet förverkligat en förberedande utbildning för nya familjehem samt separat en utbildning för redan aktiva familjehem (beställd och bekostad av enskilda kommuner).

Nätverk – erfarenhetsutbyte och stöd

Hösten 2019 kunde vi för andra gången arrangera familjehemshelg på svenska. Ett läger för familjehem där alla eller några familjemedlemmar har svenska som modersmål. Familjehem från olika håll i Svenskfinland, 18 vuxna och 23 barn i elva familjer, samlades under en helg på Högsand i Hangö för samvaro och erfarenhetsutbyte på deltagarnas eget känslospråk. I år var det en utmaning att möta det ökade antalet deltagares varierande behov, men tack vare stiftelsen Bensows understöd var förutsättningarna goda. Till exempel var utgångsläget att alla som vill ska ha möjlighet att delta, oberoende av fysiskt avstånd till Högsand. Deltagarna betalade en symbolisk avgift som i de flesta fall bekostades av barnets barnskydd.

” ALLT HAR VARIT ROLIGT OCH TOPPEN
- Barn som deltog i familjehemshelgen.

**” ALLA SMÅ DETALJER I PROGRAMMET VISAR ER
OMTANKE, VÄLVILJA O KÄRLEK**

- Vuxen deltagare.

**” DET BÄSTA ÄR ATT FÅ TRÄFFA ANDRA FAMILJER,
BEKANTA OCH ANDRA SOM HAR DET SOM OSS**
- Vuxen deltagare.

Rädda Barnen erbjuder åländska familjevårdare och stödfamiljer möjlighet att delta i nätverksträffar och att få information om evenemang och material per e-post.

Ökad kunskap om familjehemsplacerade barns situation bland berörda vuxna

Familjevården är ett teamarbete där socialarbetarens roll är central. Genom att ordna utbildnings- och fortbildningstillfällen, sprida tillgängligt informationsmaterial och låta översätta utbildningsmaterial, arbeta på rekommendationer och vid behov ge stöd i enskilda frågor är projektet en resurs för socialarbetarna. Våren 2019 arrangerade projektet en fortbildning "Från kaos till lugn" om tonåringars egna tankar och erfarenheter av att vara placerad i familjevård. Fortbildningen som var riktad till både familjehem och professionella arrangerades i Vasa och i Jakobstad i samarbete med Vasa Familjevårdsenhet och Social- och hälsovårdsverket i Jakobstad. Föreläsare var personal från den svenska organisationen Maskrosbarn.

De berörda barnens rätt till delaktighet

De placerade barnens möjligheter att vara delaktiga behöver stärkas. Delaktighet är en rättighet som också är av stor betydelse för trivsel, trygghet och mående. Barnens erfarenheter ska också tas tillvara på ett mer generellt plan för utvärdering och utveckling av verksamheter. Projektet har använt Pesäpuu r.f.s material Maxida Grävling för arbete med de yngre barnen på Familjemsläget.

2.6 Utbildning, information och påverkansarbete

Information och utbildning är viktiga komponenter i arbetet med barns rättigheter. Det ingår som en integrerad del i föreningens verksamhetsområden att sprida kunskap och kännedom om barns villkor och rättigheter. Arbetet inkluderar också inköp av relevant litteratur till Rädda Barnens resursbibliotek samt att sprida och producera informationsmaterial. I år har Rädda Barnen skickat ut två bokpaket; ett till alla dagis på Åland som fick Rädda Barnens metodbok *Olika men lika – att arbeta med barnkonventionen i förskolan* och ett till alla barnrättskampar på kommunernas barnskydd som fick UNICEFs *Handbok för socialsekreterare – om barnrättsperspektivet från förhandsbedömning till avslutad utredning* och Adoptioperheet ry:s *RÖTTER – en handbok för adopterade om att utforska sitt ursprung*. Rädda Barnen har även fortsättningsvis upplevt ett stort intresse av det material som föreningen delar ut, särskilt handboken *Stopp min kropp*, foldrarna *Kort om barnkonventionen* och *Oro för ett barn* (slut). Alla nyblivna föräldrar har även under år 2019 fått boken *”Leva med Barn”* av barnläkaren Lars H Gustafsson. Föreningen har tagit emot studiebesök från bland annat Medis där vi pratat om barns rättigheter för nyinflyttade.

Föreläsningar

En rad öppna föreläsningar och utbildningar har arrangerats under året. Inom respektive verksamhet redovisas de ämnesspecifika föreläsningar.

Föreläsning ”Hur är det för barn att ha en sjuk förälder”

Therése Jarland föreläste i anslutning till Rädda Barnens vårmöte om barns upplevelser av att vara anhörig till sjuka föräldrar och vad barn tycker är viktigt att du som vuxen ska göra för att upptäcka, bemöta och stödja dem. Therése har egen erfarenhet av att vara ett anhörigt barn, och är grundare och utvecklingschef på den svenska barnrättsorganisationen Maskrosbarn. Sedan år 2005 har Maskrosbarn stöttat tusentals barn mellan 13-19 år vars föräldrar har ett missbruk, psykisk ohälsa eller som blir utsatta för våld i familjen.

Föreläsning ”Min mamma kollar Facebook när vi äter mat – barn om vuxnas telefonvanor”

Tanja Rönnberg har under 2019 mött över 1400 åländska barn och föräldrar och hört dem berätta om livet på nätet, barns tankar om vuxna och telefoner, skam, förebilder, gemenskap och rädslor. Allt från glädjeämnen till rädslor, brott och fakta. Under föreläsningen fick deltagarna höra hur barn på Åland tycker att samhället ska lösa problem med nätmobbning, trakasserier och vad barn behöver hjälp med från vuxenvärlden. Det blev en blandning av porr, brott, normer och dilemman hämtade ur verkliga situationer och platser på Åland.

Föreläsning ”Våga se våga fråga – om oro för ett barn”

Alla barn har rätt till en trygg uppväxt och ett särskilt skydd. Vissa vuxna har i sin yrkesroll en juridisk skyldighet att anmäla oro för ett barn till myndigheterna. Övriga vuxna har ett ansvar och möjlighet att göra detsamma. Verksamhetsansvarig för arbetet med socialt utsatta barn Janina Björni höll en öppen föreläsning med fokus på vikten av att se utsatta barn, våga fråga och anmäla tidig oro samt om myndigheternas möjlighet att hjälpa.

Föreläsning ”Våld i nära relationer”

Under året arrangerade Rädda Barnen, Pussselfamiljen, Ålands feministparaply, Folkhälsan, och Brottsofferjouren två föreläsningar om våld i nära relationer. Våld i nära relationer är ett samhällsproblem som drabbar vuxna och barn. Den som drabbas har rätt till hjälp och stöd. Hjälpens börjar med ett viktigt steg - ett tryggt bemötande som bygger på kunskap och insikt om våldets natur och konsekvenser. Christina Wikner Löthman, specialiserad på våld i nära relationer delade med sig av sin kunskap om olika typer av våld, våldets konsekvenser och gav råd för ett hållbart bemötande. Under kvällen berördes också omfattningen av våld i nära relationer på Åland och våra närregioner, om barnens utsatthet samt om möjligheter och rättigheter till hjälp och stöd.

Temakväll ”Kan alla vara med - en kväll på temat barn, ungdom, idrott och ekonomisk utsatthet”

Rädda Barnen och Ålands idrott arrangerade en uppföljning av samarbetet High five som handlar om att göra barns idrottande säkert. Temat var ekonomisk utsatthet och hur det åländska idrottslivet ska inkludera alla. Vid utvärderingsrundan konstaterades att det finns en del kvar att göra för att säkra att alla barns rätt till fritid.

Utbildning ”Psyisk första hjälpen för unga - kunskap och verktyg för att bemöta barn och ungdomar”

I samarbete med Reseda, Psykosociala förbundet, Folkhälsan, Pussselfamiljen och Rädda Barnen arrangerades en utbildning som riktade sig till personer som möter barn och ungdomar i sitt arbete, fritid eller i näromgivning. Utbildningen innehöll genomgång av de vanligaste formerna av psykisk ohälsa bland barn och unga samt hur man bemöter olika utmanande situationer i vardagen.

Barnrättsvecka och barnkonventionens dag

Den 20 november uppmärksammade Rädda Barnen traditionsenligt Barnkonventionens dag i föreningens verksamheter och i sociala medier. I år hölls det stora firandet i slutet av barnrättsveckan, dvs den vecka som barnkonventionen infaller, med ett välbesökt barnrättskalas lördagen den 23 november på stadsbiblioteket.

Rädda Barnen-priset 2019

Rädda Barnen-priset är en utmärkelse som årligen har delats ut på Barnkonventionens dag sedan år 2009 då priset intiftades i samband med föreningens 50-årsjubileum. Genom att instifta ett pris för insatser i barnkonventionens anda vill Rädda Barnen uppmåna och uppmuntra vuxna i vårt samhälle att implementera barnkonventionen. I år utsågs två jämbördiga vinnare med följande motiveringar:

Rädda Barnen-priset år 2019 tilldelas Ålands radio för att aktivt och målmedvetet tagit med barn i medieproduktionen. I public serviceuppdraget är barn och unga en viktig målgrupp och ÅRTV har under bevakningen av kommunal- och lagtingsvalet 2019 skapat samhällsinformation för barn och med barn. I nomineringen nämns särskilt Barnen möter partiledarna där ÅRTV berett utrymme för barn att ställa frågor till partiernas ordföranden och givits utrymme att vara aktiva medieproducenter. Barn har i ett tidigt skede involverats och formulerat frågor och på så vis satt agendan för programmet. Barnen har sedan förberetts och stöttats inför och under inspelningen.

Rädda Barnen-priset år 2019 tilldelas Ålands judoklubb för sitt inkluderande arbete utgående från klubbens uttalade ambition att "alla ska känna sig välkomna i ÅJK oberoende av bakgrund och förutsättningar". ÅJK arbetar medvetet och aktivt för att just alla, oberoende ålder, funktionsvariation, ekonomiska förutsättningar ska hitta en plats i dojon. I nomineringen lyfts särskilt att klubben möjliggör träning för nybörjare i alla åldrar, vilket gör att även äldre barn och tonåringar kan vara nybörjare och hitta en träningsform där de kan utvecklas på den nivå och med den intensitet som passar.

Remisser och hörande

Rädda Barnen har lämnat remissvar på lagförslag om ny socialvårdslagstiftning och lagförslag om kontroll av brottslig bakgrund hos frivilliga som deltar i verksamhet bland barn. Föreningen har också givit utlåtande på utkast på landskapslag om barnomsorg och grundskola, Föreningen hördes även av lag- och kulturutskottet vid behandlingen av lagförslaget. I anslutning till hörandet gjorde också ett hörande av ungdomar där hela lag- och kulturutskottet gästade Rädda Barnens ungdomskaffe. Ett viktigt samtal då barn och ungas perspektiv behövs tas med i beslutsfattandet.

Valår

Inför lagtings- och kommunalval ville Rädda Barnen lyfta fram aktuella barnrättsfrågor på Åland och tillsammans med personal, medlemmar och styrelsen tog föreningen fram ett valprogram (se bilaga) med viktiga barnrättsfrågor inom fyra temaområden; barnskydd, ekonomisk utsatthet, trygghet och hälsa, samt strategisk barnpolitik. Rädda Barnen skickade valprogrammet till samtliga partier med en inbjudan att delta på frukostsamtalen och bad dem även ta ställning till de barnrättsfrågor som föreningen lyft i valprogrammet. Partierna svarade på valprogramspunkter enligt partiets åsikt och hade också en möjlighet att ge korta kommentarer efter varje punkt samt en allmän kommentar gällande partiets barnrättspolitik. Svaren sammanställdes och publicerades på Rädda Barnens hemsida.

För att möjliggöra fördjupning och ökad kunskap inom respektive område ordnades frukostsamtal öppna på Emmaus returcafé som även streamades på Rädda Barnens facebook.

Frukostsamtal tema barnskydd

Barn har rätt till omsorg och skydd. I första hand är det föräldrarnas ansvar. Vid behov ska de sociala myndigheterna stöda föräldrarna i deras roll och i vissa situationer, om barnets bästa kräver det, till och med överta ansvaret för barnet. För alla dessa barn bär samhället ett stort ansvar. Hur kan beslutsfattare arbeta för att nu och i framtiden garantera barnen bästa möjliga barndom och framtid? Janina Björni, verksamhetsansvarig inom barnskyddets område samtalar med Benjamin Sidorov, Patient- och klientombudsman och Danielle Lindholm, ordförande för fackföreningen Talentia Åland.

Frukostsamtal tema ekonomisk utsatthet

Lisa Smeds-Salonsaari ledande socialarbetare vid Mariehamns stads socialförvaltning och Lena Eriksson idrottskonsulent Ålands idrott samtalar med Lotta Angergård vik. verksamhetsledare Rädda Barnen på temat ekonomisk utsatthet. Vi tar avstamp i ÅSUBs statistik och för samtal kring hur ekonomisk utsatthet påverkar vardagen för barn och barnfamiljer. Fokus för samtalet är att identifiera utmaningar och diskutera möjliga lösningar.

Frukostsamtal tema trygghet

Rädda Barnens Tanja Rönnberg, ansvarig för Barnens internet samtalar med Ann Kvarnström, handledare på Brottsofferjouren på Åland utgående från rubriken: Vad måste göras för att öka tryggheten för barn och unga på nätet?

Frukostsamtal tema ungas delaktighet

ÅSUBs forskare Sanna Roos presenterar de preliminära resultaten från den åländska delen i NABOs studie om ungas sociala inkludering och vi kommer att prata om ungas möjligheter till inflytande på Åland. Hur kan vi främja ungas delaktighet på Åland, vilka goda exempel och initiativ finns, vad måste vi tänkta på i olika processer där unga är delaktiga? Jonna Varsa, barnkonventionsansvarig samtalar med forskare Sanna Roos och Håkan Strømmer, Ungdoms- och demokratisamordnare.

2.7 Ekonomiska bidrag och stöd

Rädda Barnens barnfond

Genom barnfonden har föreningen möjlighet att ge direkt stöd till barnfamiljer som lever i ekonomisk utsatthet. Under år 2019 har 172 stöd delats ut till barn på Åland. Stödet har givits för att fira födelsedag, för att bekosta deltagaravgift eller utrustning för hobby eller fritidsaktiviteter och för att ge barn sommarminnen eller upplevelser i samband med skollov. Vid julen delade föreningen ut 230 julklappar jämfört med 201 stycken år 2018. Matbanken har även i år informerat alla barnfamiljer som besöker Matbanken om möjligheten att söka stöd för julklappar från Rädda Barnen. Insamling till barnfonden sker via gratulationer, gåvokort, kondoleanser, månadsgivare och enskilda inbetalningar från företag, privatpersoner och föreningar. Rädda Barnen samarbetar även med åländska aktörer för att möjliggöra upplevelser. Ålands sjöfartsmuseum har under året givit möjlighet för föreningen att dela ut fribiljetter.

Under år 2019 har en rad olika insamlingsinitiativ gjorts till stöd för barnfonden. Initiativet Back to the 70s har möjliggjort stöd för musik och initiativet #allforthekids har samlat in pengar för att ge fler barn möjligheten till att idrotta. Initiativtagarna till #allforthekids Gary Williams och Simon Sjöström har sprungit varje dag under hela år 2019 och varje dag har sponsorerats av privatpersoner och företag.

Antalet stödansökningar till barnfonden har ökat och totalt gav Rädda Barnen stöd för drygt 26 000 € till barn på Åland. En särskild grupp av styrelsemedlemmar bildar en barnfondsgrupp som har mandat att bevilja stöd utgående från de interna riktlinjerna som fastslagits av styrelsen.

Brennings stipendiefond

Genom Brennings stipendiefond delar Rädda Barnen ut diplom och stipendier till eleverna i avgångsklassen i träningsundervisningen. I år delades tre stipendium ut vid skolavslutningen.

3. Verksamheter & projekt i världen

Rädda Barnen är en internationell barnrättsorganisation som verkar i över 120 länder. Organisationen arbetar både med akutinsatser och långsiktigt med fokus på barn och barns rättigheter. I Rädda Barnens kampanj *Stopp för kriget mot barnen* som startade på internationella Rädda Barnens 100-årsdag krävs att världens ledare vidtar omedelbara åtgärder för att barn som hamnat i krigets skräck och fasor ska få det beskydd, de rättigheter och den hjälp de behöver. Vart sjätte barn i världen lever i ett konfliktområde. Rädda Barnen finns på plats i dessa områden tack vare att det finns människor som vill stödja vårt arbete. Varje dag blir barn dödade eller skadade, kidnappade, värvade eller sexuellt utnyttjade. Barn ser sina skolor bombas, barn blir utan hjälp. Nästan en femtedel av alla världens barn, cirka 420 miljoner barn, lever i ett konfliktdrabbat område. Rädda Barnen på Åland samlar in medel för att stödja Rädda Barnens arbete i världen. Rädda Barnen på Åland har också ett eget arbete där vi stödjer tjej- och killgrupper i Litauen.

3.1 Katastrofbistånd

Ambitionen för Rädda Barnen på Åland är att vara ett förstahandsval för ålänningar som, genom att skänka pengar, vill ge stöd för barn som lever i en utsatt situation runtom i världen. Under året har den generella insamlingen fortsatt genom föreningens ca 100 månadsgivare. Vid jul såldes julkort och julgåva till förmån till Katastroffonden. Styrelsen valde under hösten att använda en del av de internationella medlen för att möta den akuta krisen i Östra Afrika. Öronmärkta insamlade medel har liksom tidigare år kanaliserats via vår moderorganisation Rädda Barnen Finland och Rädda Barnen Sverige.

3.2 Kill- och tjejgrupper i Litauen

Rädda Barnen på Åland har under året fortsatt stödja Rädda Barnen i Kelme, Litauen och föreningens kill- och tjejgrupper. Verksamhetens syfte är att stärka barnens självkänsla och förebygga att de blir utsatta för trafficking. Genom att skapa sammanhang ger grupperna nya vänner, upplevelser, insikter och möjligheter. För att säkra ett långsiktigt samarbete beslutade Rädda Barnens styrelse år 2016 att fortsätta stödja Rädda Barnen Kelme i ytterligare tre år. Under år 2019 beslutade styrelsen att stödja verksamheten i Litauen ytterligare ett år om det är administrativt möjligt.

4. Bilaga: Matris

Målsättningar, planerade åtgärder och förverkliganden i förhållande till verksamhetsplan 2019.

1.1 Organisation och medlemmar

MÅLSÄTTNING	ÅTGÄRD	FÖRVERKLIGANDE
Öka kännedomen om Rädda Barnens barnrättsarbete hos privatpersoner, företag och föreningar. Informationen ska leda till ett ökat engagemang i form av fler antal medlemmar (privatpersoner) och fler som agerar för ett barnvänligare samhälle.	Sprida information och kunskap genom föreningens hemsida www.raddabarnen.ax, sociala medier och nyhetsbrev. Sända ut medlemsbrev två ggr/år till medlemmar och månadsgivare. Informera och diskutera aktuella ämnen på två medlemsmöten per år.	Medlemsantalet ökade från 264 till 344. Behovet av uppdatering av hemsidans plattform innebar beslut om att byta plattform (WordPress). På sidan samlas information om föreningens verksamheter och barns rättigheter. Hemsida och sociala medier har uppdaterats regelbundet och nyhetsbrev har skickats ut. Under år 2019 ökade antalet personer som gillar Rädda Barnen på Ålands Facebook från 1373 till 1520. Föreningen startade sitt Instagramkonto år 2015 och hade vid årets slut ökat från 280 till 416 följare. I december 2017 öppnades ett konto på Snapchat och har nu gått från 116 följare till 196 följare. Medlemsbrev har skickats ut enligt plan. I direkt anslutning till vårmötet 27.3 hölls en föreläsning där Therése Jarland grundare och verksamhetsutvecklade vid svenska barnrättsorganisationen Maskrosbarn berättade om barns upplevelser av att vara anhöriga till sjuka föräldrar och vad barn tycker är viktigt att vuxna ska göra för att upptäcka, bemöta och stödja.

1.1 Organisation och medlemmar forts.

MÅLSÄTTNING	ÅTGÄRD	FÖRVERKLIGANDE
Fler aktivt engagerade medlemmar	Utveckla former för ökat aktivt engagemang i föreningens barnrättsarbete., arbetet sker tillsammans med och för medlemmarna. Vidareutveckla arbetet tillsammans med unga medlemmar där strukturer och rutiner skapas för att långsiktigt säkerställa unga barnrättskämpars plats i föreningen.	I direkt anslutning till höstmötet föreläste Rädda Barnens Tania Rönnberg utgående från de erfarenheter hon fått i mötet med över 1400 åländska barn och föräldrar i sitt arbete med barnens internet. Simon Sjöstrand från #allforthekids gästade också och berättade om insamlingsinitiativet för att ge alla barn möjlighet att idrotta. Initiativet är ett exempel på hur privatpersoner kan engagera sig i föreningens verksamhet. Hemidan ger nu möjlighet till enklare sätt att stödja föreningens verksamheter och enklare att ta kontakt. Barnrättsarbete har fortsatt utvecklats för, av och med unga.

1.2 Organisation och styrelse

MÅLSÄTTNING	ÅTGÄRD	FÖRVERKLIGANDE
Styrelsemedlemmars kunskaper tas tillvara för att på bästa sätt förverkliga föreningens mission och vision.	Fortsättningsvis sträva efter att aktivt dela upp ansvarsområden enligt styrelsemedlemmarnas egna intressen och kompetenser.	Arbetet i barnfondsutskottet inleddes i januari 2015 och har fortsatt under år 2019. Andra arbetsgrupper har bildats vid behov och upplöst när uppdraget är färdigt.
Styrelsemedlemmarna bereds möjligheter att öka sin kunskap inom Rädda Barnens arbetsområden.	Prioritera möjligheter att delta i utbildningar och besöka samarbetsparter och projekt som Rädda Barnen stöder.	Två ungdomsrepresentanter har deltagit i styrelsens arbete och i andra sammanhang representerat föreningen.
Stärka ungas perspektiv och delaktighet i styrningen av föreningen.	Två ungdomsrepresentanter invalda i styrelsen och deltar aktivt.	Styrelsemedlemmarna har beretts möjligheter att öka sin kunskap om föreningens arbetsområden.
		Siri Lindén och Julia Byholm invalda i styrelsen.

1.1 Organisation och insamlingsarbete

MÅLSÄTTNING	ÅTGÄRD	FÖRVERKLIGANDE
Fler privatpersoner och företag känner till Rädda Barnens arbete och vill bidra till föreningens arbete lokalt och internationellt.	Stärkt kommunikation kring relevanta verksamhetsområden, där det med tydlighet framgår att bidrag behövs och vad de används till.	Hemsidan har utvecklats tack vare ny plattform. Möjlighet att ge stöd finns. Förbättrade metoder för insamlingsarbetet genom möjlighet till betalning direkt på hemsidan.

1.6 Information och PR produkter

MÅLSÄTTNING	ÅTGÄRD	FÖRVERKLIGANDE
Ökad kännedom och kunskap om Rädda Barnens verksamhetsområden bland verksamheternas målgrupper och allmänhet.	Aktivt använda hemsida och sociala medier som informationskanal. Delta i publika evenemang utifrån relevansbedömning. Proaktivt arbeta gentemot åländsk media. Rädda Barnen-priset år 2019 delas ut.	Se ovan. Kombinationen av jublieumsår och valår innebar många publika evenemang, både i egen regi och på andra aktörers program. Medverkan vid Kastelholmssamtalen på tema Demokrati, deltagande och det civila samhällets roll, Ålandica debatt i samarbete med ombudsmannamyndigheten, Bärkraft.ax, Pride-paraden, Barnrättskalas i anslutning till barnkonventionensdag, barnkonventionspiloternas aktiviteter, samt en rad insamlingsaktiviteter och mediaframträdanden. Rädda Barnen-priset tilldelades Ålands judoklubb och Ålands radio vilket uppmärksammades i samtliga medier.
Skapa hållbara förändringar i barnrättsfrågor.	Identifiera och samarbeta/samarverka med relevanta aktörer.	SE ovan. Goda relationer till kommuner, landskapsregering och förvaltning samt övriga civilsamhälle har möjliggjort samarbeten och samverkan för barnets bästa.

2.1 Lekterapi

MÅLSÄTTNING	ÅTGÄRD	FÖRVERKLIGANDE
Barn och unga som står inför ingrepp och undersökningar kan förberedas både hemma och på sjukhuset med hjälp av material som stämmer in på åländska förhållanden.	Fortsätta utveckla material till förberedelse av olika ingrepp och undersökningar. Arbetet sker tillsammans med barn och unga, sjukhuspersonal, föräldrar och andra relevanta partner. Troligt samarbete med integrationsprojektet "En säker hamn" sker för att ta fram material på fler språk. Tillhandahålla i-Pads med egentillverkat förberedelsematerial så som filmer och bilder. Materialet används för att förbereda barn och unga inför undersökningar och läkarbesök. Utöka samarbetet till olika avdelningarna inom ÅHS.	Under året har arbetet med bildstöd utvecklats i arbetet på barn- och ungdomsenheten så att man inför en sövning, operation eller annan undersökning på sjukhuset får hem ett bildstöd med förberedelse. Detta har blivit väl mottaget från familjerna som känner sig mer förberedda och tryggare då de kommer till sjukhuset.
Få en välfungerande verksamhet för lekterapi i nyrenoverade lokaler.	Skapa en god lek- och förberedelsemiljö. Uppdatera och förnya lekmaterial sker fortlöpande.	Verksamheten har under året fungerat bra efter renoveringen. Arbetet med att hitta den bästa lösningen i lokalerna för arbetet med barnen är en fortgående process utifrån barnens individuella behov. Ommöblering och strukturering görs därför kontinuerligt i lekpaviljongen.
Alla barn och unga som vistas på ÅHS har goda möjligheter till utelek.	Arbeta för att återställningen av utelekpatsen blir en välfungerande frizon för avdelningens patienter där barnen tillsammans med familjen ges möjlighet till frisk luft och rörelse. Inköp av leksaker till utelekpatsen.	Utelekpatsen har fungerat fint för våra inneliggande patienter och deras syskon. En fantastisk frizon ifrån det sjuka.
Ge kroniskt sjuka barn med sina föräldrar information, möjlighet till att träffa andra i samma situation, bygga nätverk och samtidigt få en trygg och trevlig stund i sjukhusmiljö.	Tillsammans med vårdpersonal bjuda in patientgrupper till fikaträffar.	Träff har varit inplanerad i slutet av året men ställdes in pga. sjukdom. Ny planering inför 2020.

2.2 Barn & föräldragruppen ”Öppna förskolan”

MÅLSÄTTNING	ÅTGÄRD	FÖRVERKLIGANDE
Deltagarna ges möjlighet att påverka planeringen av verksamheten.	Åsikter om verksamheten samlas in genom enkät och genom diskussion.	Ingen enkät genomförd under året. Planeras våren 2020.
Föräldrar som deltar i verksamheten får ta del av information som rör föräldraskap och barnets rättigheter.	Sprida information till deltagarna om relevanta aktiviteter och föreläsningar.	Information sprids framförallt via Öppna förskolans FB-grupp.
Verksamheten genomsyras av ett hållbart och medvetet konsumtionsmönster.	Inköp av fika är i möjligaste mån rättvisemärkt, närproducerat och ekologiskt, noggrann sopsortering. Utrensning av plastmaterial sker kontinuerligt. Kemikaliesmarta val vid nyinköp till verksamheten. Kunskapsstöd från ÅNOM.	Förverkligat.
Inflyttade föräldrar känner till Öppna förskolan och deltar i verksamheten.	Informationsmaterial på engelska finns tillgängligt på strategiska platser som barnrådgivning, info-kontoret Kompassen, etc. Särskild satsning år 2019 personalresurs 6 månader som tillsammans med relevanta samarbetspartners aktivt har uppsökande verksamhet och praktisk ledsagning till Öppna förskolan.	Förverkligat. Separat projektrapport.

2.3 Barnens internet

MÅLSÄTTNING	ÅTGÄRD	FÖRVERKLIGANDE
Barn och vuxna har uppdaterad kunskap om en sund och säker internet- och medieanvändning, vilket möjliggör till att en aktiv dialog förs mellan generationer samt att föräldrarna blir stärkta i rollen som mediefostrare. Barn blir bra medieanvändare och känner sig trygga att röra sig på olika digitala plattformar och får stöd.	Erbjuda samtliga dagis och lågstadieskolor föreläsningar i anslutning till föräldraträffar. Erbjuda lektioner och föreläsningar till åländska skolor, främst elever i årskurs 2, 4 och 6.	Deltagande i fem föräldramöten på daghem och sju föräldramöten vid lågstadieskolor. Totalt har verksamheten mött 346 vuxna. Skolbesök vid 14 av landskapets skolor. Totalt har 89 lektioner hållits för 1411 barn.
Barn och vuxna får konkret stöd kring nätrelaterade situationer och nätbrott.	Erbjuda råd och stöd till barn, föräldrar och professionella i frågor om nätrelaterad lagstiftning samt upprätthålla aktuell information till barn och vuxna på hemsidan och via sociala medier.	Lektioner om lagen och Internet vid 14 högstadielklasser. Enskilt stöd till barn och föräldrar. Regelbundna uppdateringar på vår hemsida och sociala medier.
Barn och ungas kunskap, erfarenheter och perspektiv i internet- och medierelaterade frågor tas tillvara och används som erfarenhetsexperter i arbetet.	Arrangera två expertgrupper med barn från åk 4–6 i två skolor/termin. Verksamheten deltar i föreningens ungdomsarbete för att få en fördjupad kunskap om vilka digitala plattformar som unga använder.	Inga skolor valde att delta i expertgrupper 2019. Verksamheten har istället kontinuerligt samlat barns expertis under lektioner. Barnens internet har varit delaktig i arbetet med ungdomskaffe och barnkonventionspiloter.

2.2 Barnkonventionsverksamhet

MÅLSÄTTNING	ÅTGÄRD	FÖRVERKLIGANDE
Tjänstemän, personal och förtroendevalda har kunskap om Barnkonventionen och dess grundläggande principer. Kommunal och landskapsförvaltning genomför barnkonsekvensanalyser vid beredning av budget, lagstiftning och andra ärenden som berör barn.	Upprätthålla kontakten med kommuner och landskapet för att erbjuda utbildning i Barnkonventionen Erbjuda handledning vid genomförandet av barnkonsekvensanalys. Sprida goda exempel på genomförandet av barnkonsekvensanalys.	Utbildningen Barnkonventionen i praktiken arrangerades i samarbete med Mariehamns stad 14-15 januari. Målgruppen var förtroendevalda och anställda. Rädda Barnen på Åland och Simrishamns kommun föreläste om barnkonventionen, vad den innebär för förvaltningen och hur kan vi jobba praktiskt med barns rättigheter. Material om barnkonsekvensanalys, barnchecklista och metoder för att arbeta med barnkonventionen har uppdaterats på Rädda Barnens hemsida. Föreläsningen "Barnrätt i praktiken - föreläsningen för dig som bestämmer" vid Alandica debatt.
Barn och unga har kännedom om Barnkonventionen och har en förståelse för och tillit till dess påverkan på samhället.	Erbjuda grund- och högstadieskolor workshop om Barnkonventionen, demokratiutveckling, normkritik och ålder som maktordning. Kreativt projekt i samarbete med dagis/skola.	Morgonsamling hölls för ca 150 elever i Strandnäs högstadieskola och föreläsning för elever i yrkeshögskola om deras rättigheter enligt Barnkonventionen Under barnrättsveckan delades material och inspiration till skolor på Rädda Barnens hemsida och boken "Olika men lika" skickades till alla daghem på Åland.
Ökad kännedom om Barnkonventionen och barnrättsfrågor i samhället.	Uppmärksamma Barnkonventionens dag den 20 november. Med hjälp av föreningens underlag och erfarenheter exemplifiera barns livssituation, och förespråka användning av barnkonsekvensanalys.	Under barnrättsveckan i november uppmärksammades Barnkonventionen i sociala medier och Rädda Barnens hemsida. Barnrättskalas ordnades den 23 november och nästan 800 barn och vuxna deltog på olika aktiviteter om barns rättigheter i stadsbiblioteket. Under jubileumsåret presenterades artiklar ur Barnkonventionen på Rädda Barnens sociala medier. Filmer och annat material om artiklarna skapades i samarbete med olika aktörer på Åland. Valprogram samt fyra frukostsamtal utgående från programtemats teman.

2.2 Barnkonventionsverksamhet forts.

MÅLSÄTTNING	ÅTGÄRD	FÖRVERKLIGANDE
		Genom media (bla Ålands radios intervju kring Rädda Barnens valprogrampunkter), föreningens hemsida och sociala media har barns livssituation exemplifierats och användning av barnkonventionsanalys förespråkats.
Möjliggöra för fler unga barnrättsskämpar i föreningen och stärka dem som rättighetsbärare.	Arrangera ungdomskaffe månadsvis tillsammans med unga som berör aktuella frågor för dem.	Åtta ungdomskaffe har arrangerats varav två har haft tema val (riksdagsval och kommunal- och lagtingsval).
Utveckla ungas kunskaper om barns rättigheter, påverkansarbete och ungt ledarskap.	Anställa sex barnkonventionspiloter under sommaren 2019.	Sex ungdomar anställdes av föreningen som barnkonventionspiloter.
	Fortbildning erbjuds genom en fortsättning på demokratiutbildning för unga.	Sex nya unga utbildare har utbildats under året, de har i sin tur utbildade barn om barns rättigheter på olika evenemang under hösten.
Möjliggöra att unga barnrättsskämpar i föreningen kan skapa ett eget forum för att organisera sig.	Stödja ungas organisering i föreningen, och möjliggöra att de kan arrangera egna aktiviteter i föreningens namn. Metoder, ramar och processer utarbetas i samklang med föreningens mission, vision och värdegrund	Aktiva ungdomar i föreningen arrangerade Ungdomskaffe, valkaffe, föreningens deltagandet i Pride-parade och Safe zone på Rockoff.
	Handleda ungdomsmedlemmar i styrelsen under sin mandatperiod.	Två styrelsemedlemmar under 18 år deltog i styrelsearbetet.
Föreningens unga verkar både lokalt och internationellt för barns rättigheter.	Vi bevakar nordiska barn- och ungdomsfrågor och deltar i de forum som intresserar våra unga medlemmar. Exempelvis Nordic Youth co-operation och ReGeneration.	Barnkonventionsansvarig deltog på Nabo Nordic Youth Summit som en representant från Åland.
		Under hösten börjades ett nordiskt påverkansprojekt med ungdomar mellan 12-17 år. Projektet fortsätter år 2020 och 10 ungdomar från Åland deltar i Nordic Childrens Forum i Köpenhamn. Barnkonventionsansvarig processleder och deltar vid mötet i Köpenhamn.

2.5 Utvecklingsprojekt inom barnskyddets område

MÅLSÄTTNING	ÅTGÄRD	FÖRVERKLIGANDE
Barn som är i risk att fara illa eller far illa på grund av att en förälder, annan vårdnadshavare eller vuxen som sköter barnet får hälso- och sjukvård ska garanteras tillräckligt och tidigt stöd och hjälp.	I nära samarbete med de berörda myndigheterna se över befintliga rutiner och metoder, och vid behov introducera nya, för att fånga upp barnets behov av vård och stöd och garantera det tillräcklig vård och stöd i enlighet med barnkonventionen, barnskyddslagen och hälso- och sjukvårdslagen.	Arbetet har påbörjats tillsammans med ÅHS onkologiska mottagning och med avdelningen för palliativ vård. .
Barn som anhöriga till sjuka och utsatta vuxna får möjlighet till stöd och att träffa andra barn i samma situation.	Erbjuda möjlighet för barn till missbrukare och psykiskt sjuka föräldrar att delta i SE MEJ läger sommaren år 2019 (i samarbete med österbottenska USM r.f och Folkhälsan på Åland r.f). Fortsätta satsningen på gruppverksamhet för barn till missbrukare och psykiskt sjuka föräldrar.	För tredje året har Rädda Barnen i samarbete med USM r.f. och Folkhälsan på Åland arrangerat läger (SE MEJ) för barn som växer upp med missbruk eller psykisk sjukdom i familjen. Läget på Gersö Åland, hade 10 åländska deltagare i åldern 10 -16 år. En grupp för barn med erfarenhet av psykisk sjukdom eller missbruk i familjen startades under hösten. Gruppen som har sex deltagare träffades under två helger. Träffarna fortsätter våren 2020.
Säkerställa ett särskilt externt barnrättsperspektiv i aktuella och övergripande barnskyddsfrågor. Verksamhet i samarbete med kommunerna.	Under år 2019 ordnas en kurs för stödpersoner och -familjer i förenings regi. Erbjuda barnskyddets stödpersoner och stödfamiljer möjlighet att delta i nätverksträffar. Vara en resurs i frågor som rör barns delaktighet, bland annat genom att initierar och tar vara på möjligheter att bidra till förbättrad information om barnskydd och familjevård riktad till barn och unga samt följa utvecklingen av intressebevakning inom barnskydd och i brottmål.	En kurs för stödpersoner och stödfamiljer förverkligades hösten 2019. 21 personer deltog. Barnskyddets stödpersoner och stödfamiljer har erbjudits möjlighet att delta i nätverksträffar. Under året har hållits fyra träffar för vuxna och hela familjen har erbjudits fyra möjligheter för att uppleva roliga saker tillsammans. Pågående.

2.5 Utvecklingsprojekt inom barnskyddets område forts.

MÅLSÄTTNING	ÅTGÄRD	FÖRVERKLIGANDE
Familjehemsverksamheten utgår från alla barns lika värde. Barnets bästa kommer i det främsta rummet. "Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras". Barnkonventionen artikel 2	Fortsatt arbete med att söka och sprida riktlinjer, metoder och kvalitets-rekommendationer. Arbeta för information som är lättillgänglig för alla berörda och som ses över med jämna mellanrum, att kunskapshöjande insatser och annat program så långt som möjligt inkluderar både socialarbetare och familjevårdare eller hela familjehemmet. Påverkansarbete inför färre, nya barnskyddsenheter på Åland.	Pågående. Rädda Barnen har varit aktiv i frågan, lyft den inför valet och träffat Omsorgsförbundet i KST processen.
Familjehemsplacerade svenskspråkiga barns rätt till väl förberedda och fortbildade familjehem garanteras.	PRIDE förberedande utbildning förverkligas i samarbete med kommuner på Åland. Aktiva familjehem erbjuds utbildning i enlighet med familjevårdarlagen på beställning av och med separat finansiering av berörda kommuner. Fortbildning med organisationen Maskrosbarn ordnas för familjehem tillsammans med socialarbetare i Svenskfinland (enligt plan på tre orter).	En förberedande utbildning ordnades våren 2019. I utbildningen deltog 7 familjer, 14 personer. En Stödpelareutbildning ordnades våren 2019. Inte förverkligat.
Medvetenheten och kunskapen om familjevård och familjehemsplacerade barns situation förbättras.	Allmän info via media (till exempel vid rekrytering). Information och utbildning till yrkesgrupper som finns i barnens vardag (skola, barnomsorg, hälsovård). Fortbildning ordnas för socialarbetarna vars viktiga roll fortsättningsvis är prioriterad (enligt plan på minst två orter). Bidra till att öka tillgången på svenskspråkig litteratur och information om familjehemsverksamhet och erfarenheter på Åland och i fasta Finland. Påverkansarbete och råd i enskilda frågor.	"Från kaos till lugn" Om tonåringars egna erfarenheter och tankar kring placering i familjevård ordnades på två orter i Svenskfinland i samarbete med lokala myndigheter. Pågående.

2.5 Utvecklingsprojekt inom barnskyddets område forts.

MÅLSÄTTNING	ÅTGÄRD	FÖRVERKLIGANDE
Den svenskspråkiga familjehemsverksamheten i Finland stärks.	Främja den svenskspråkiga familjehemsverksamheten genom t ex att: Möjliggöra fortbildning i PRIDE kortvarig familjevård på svenska. Bidra till att svenskspråkig PRIDE handledarträff ordnas. Kontakta aktiva organisationer och personer för informations- och erfarenhetsutbyte. Upprätthålla nätverk för familjehem på Åland.	Översättningen och bearbetningen av materialet om kortvarig familjevård har slutförts. Nätverket för åländska familjehem har haft fyra träffar för vuxna och fyra tillfällen där hela familjen kunnat delta och uppleva roliga saker tillsammans. Familjehemshelgen förverkligades på Högsand i Hangö i september 2019 med 18 vuxna deltagare och 23 barn.
Barn som anhöriga till sjuka och utsatta vuxna får möjlighet till stöd och att träffa andra barn i samma situation.	Erbjuda möjlighet för barn till missbrukare och psykiskt sjuka föräldrar att delta i SE MEJ läger sommaren år 2019 (i samarbete med österbottniska USM r.f och Folkhälsan på Åland r.f). Fortsätta satsningen på gruppverksamhet för barn till missbrukare och psykiskt sjuka föräldrar. Ordna familjehemshelg 2019 för familjehem i Svenskfinland tillsammans med samarbetsparter.	För tredje året har Rädda Barnen i samarbete med USM r.f. och Folkhälsan på Åland arrangerat läger (SE MEJ) för barn som växer upp med missbruk eller psykisk sjukdom i familjen. Lägreten på Gregerö , Åland, hade 10 åländska deltagare i åldern 10 -16 år. En grupp för barn med erfarenhet av psykisk sjukdom eller missbruk i familjen startades under hösten. Gruppen som har sex deltagare träffades under två helger. Träffarna fortsätter våren 2020.
Berörda barn och unga känner till sina rättigheter och har möjlighet att använda dem. Deras erfarenheter tas tillvara.	Söka strategier och metoder för att stärka i familjehem placerade barns och ungas möjlighet till delaktighet och för att ta tillvara deras erfarenheter. I samband med Familjehemshelg ordna separat program för barnen. Produktion/översättning av material riktat till unga.	Programmet för barnen utvecklades och anpassades till yngre och äldre barn.

2.6 Utbildning och information

MÅLSÄTTNING	ÅTGÄRD	FÖRVERKLIGANDE
Vuxna i barns närhet har relevant och uppdaterad kunskap inom sitt ansvarsområde.	Erbjuda kompetenshöjande utbildningstillfällen inom frågor som rör barnkonventionen och andra barnrättsfrågor. Upprätthålla, uppdatera och bjuda ut vårt bibliotek med litteratur och material om barnkonventionen och ämnen som berör barn. Dela ut boken "Leva med barn" av Lars H Gustafsson till alla nyblivna föräldrar. När boklagret är slut kommer vi under år 2019 att prova att byta bok och istället dela ut "Ge ditt barn 100 möjligheter istället för 2" av Kristina Henkel.	Förverkligat inom respektive verksamhetsområde genom fyra valfrukostar, föreläsningar vid vår- och höstmöte, föreläsningen "Våga se, våga fråga – om oro för ett barn", föreläsning och workshop vid Alandica debatt, talare vid Kastelholmssamtalen, sommargästledare Nya Åland på tema demokrati. Föreningens bibliotek finns på Norragatan 13. Delvis förverkligat. Inget byte av bok då "Leva med barn" ännu finns kvar.
Uppmärksamma att år 2019 är ett jubileumsår i flera bemärkelser ur ett barnrättsperspektiv: Rädda Barnen på Åland 60 år, Save the children 100 år och Barnkonventionen 30 år.	Genom ett eller flera seminarier uppmärksamma jubileumsåret genom att sprida kunskap om Barnkonventionen och barnrättsarbete.	Se ovan. Barnrättskalaset.

2.7 Ekonomiskt bidrag och stöd

MÅLSÄTTNING	ÅTGÄRD	FÖRVERKLIGANDE
Barn och barnfamiljer ska ha en skälig levnadsnivå. Stärka barnets och familjens möjligheter att utvecklas.	Bevilja bidrag till barn och barnfamiljer ur Barnfonden. Använda den erfarenhet och perspektiv som samlas vid handläggningen av Barnfonden till att påverka och informera om ekonomisk utsatthet.	Bidrag beviljats löpande under året enligt inkomna ansökningar. Totalt fick 230 pojkar och flickor från 100 hushåll möjlighet till att delta i fritidsaktiviteter, få födelse-dagspresent, kalasbidrag, julkappar, upplevelser och stöd till skolrelaterade saker, enligt riktlinjerna i Rädda Barnens barnfond. (totalt värde drygt 26 000 euro).
Ett antal elever vid träningskolan får en uppmuntran för sina studier.	Dela ut stipendier till samtliga elever i avgångsklassen vid Träningskolan.	Tre stipendier delades ut till elever som slutade högstadiet.

3. Verksamheter och projekt i världen

MÅLSÄTTNING	ÅTGÄRD	FÖRVERKLIGANDE
Rädda Barnen på Åland vill även i fortsättningen vara ett förstahandsval för ålänningar som, genom att skänka pengar, vill visa internationellt stöd med barn i utsatt position runtom i världen.	Sprida information om insamlingar och hur stödet gör skillnad genom etablerade kanaler så som hemsidan, medlemsbrev och sociala medier. Riktade insamlingar genom sparbössor och bankgiro.	Info gällande möjligheter att stödja Rädda Barnens arbete gick till givare via medlems- och givarbrev, sociala medier och insamlingsevenemang uppmärksammades även av media. En appel för att stoppa kriget mot barn spreds i både medlemsutskick och sociala medier.
Främja ungas utveckling i Kelme genom att ge möjlighet till deltagande i tjej- och killgruppsverksamhet. Motverka trafficking.	Finansiera tjej- och killgrupper genom stöd från Rädda Barnens månadsgivare under år 2019. Utreda behovet av fortsatt stöd, i dialog med Rädda Barnen Kelme se om det finns alternativa finansieringskällor för föreningens gruppverksamhet. Fatta beslut om hur Rädda Barnen på Ålands stöd till Rädda Barnen Kelme ska se ut. Beslutet fattats i en samlad kontext gällande det internationella arbetet	Åtta tjejgrupper och en killgrupp med totalt 67 barn i ålder 11-18 år deltog under år 2019. Sex ledare har varit ansvariga för grupperna och givits ett arvode för detta. Rädda Barnen på Ålands styrelse fattade ett principbeslut om att understödja Rädda Barnen Kelme till och med år 2019. Samarbetet har även formaliserats genom kontrakt med Rädda Barnens Litauen som fördelar stödet till Rädda Barnen Kelme.